

2.1 Komponen Penyata Pendapatan dan Penyata Kedudukan Kewangan

1.

Penyata Kewangan	Komponen	Akaun
Akaun Perdagangan	Jualan Bersih	Jualan, Pulangan jualan
	Kos Jualan	Inventori awal, Pulangan belian, Angkutan masuk
Akaun Untung Rugi	Hasil	Komisen diterima, Faedah diterima
	Belanja	Kadar bayaran, Diskaun diberi, Sewa, Gaji, Belanja am, Angkutan keluar, Faedah pinjaman
Penyata Kedudukan Kewangan	Aset Bukan Semasa	Kenderaan, Bangunan
	Aset Semasa	Alat tulis, Inventori akhir, Bank, Akaun Belum Terima, Tunai
	Liabiliti Bukan Semasa	Pinjaman
	Liabiliti Semasa	Akaun Belum Bayar
	Ekuiti Pemilik	Ambilan, Modal awal

Aset	Harta yang dimiliki oleh perniagaan untuk menjalankan perniagaan.	Aset semasa	Harta yang boleh ditukar menjadi tunai dalam tempoh setahun kewangan.
		Aset bukan semasa	Harta yang boleh tahan lama dan digunakan untuk menjalankan perniagaan.
Liabiliti	Hutang perniagaan kepada pihak luar.	Liabiliti semasa	Hutang perniagaan yang perlu dijelaskan dalam tempoh setahun kewangan.
		Liabiliti bukan semasa	Hutang perniagaan yang boleh dijelaskan dalam tempoh lebih daripada satu tahun kewangan.
Ekuiti pemilik	Hutang perniagaan terhadap pemilik atau tuntutan pemilik terhadap aset perniagaan.	Modal	Sumbangan pelaburan yang dimasukkan dalam perniagaan oleh pemilik.
		Untung / Rugi	Untung atau rugi yang didapati daripada aktiviti perniagaan.
		Ambilan	Keluaran aset daripada perniagaan oleh pemilik untuk kegunaan sendiri.

2.2 Item Setiap Komponen Penyata Pendapatan dan Penyata Kedudukan Kewangan

2.

Item	Definisi	Jenis	Definisi
Hasil	Pendapatan perniagaan yang dijana sama ada melalui operasi perniagaan atau bukan operasi perniagaan.	Hasil operasi	Pendapatan yang diperoleh daripada aktiviti utama perniagaan.
		Hasil bukan operasi	Pendapatan yang diperoleh daripada aktiviti yang tidak berkaitan dengan aktiviti utama perniagaan.
Belanja	Perbelanjaan yang dibayar oleh perniagaan dalam menjalankan operasi perniagaan.	Belanja operasi	Perbelanjaan yang terlibat secara langsung dalam aktiviti utama perniagaan.
		Belanja bukan operasi	Perbelanjaan yang tidak terlibat secara langsung dalam aktiviti utama perniagaan.

3.

	Aset	Liabiliti	Ekuiti Pemilik	Hasil	Belanja
(a) Premis perniagaan	✓				
(b) Pinjaman daripada Bank Jayadiri		✓			
(c) Bayaran bil internet pejabat					✓
(d) Modal yang dilaburkan dalam perniagaan			✓		
(e) Ambilan tunai untuk kegunaan peribadi			✓		
(f) Hutang oleh pelanggan	✓				
(g) Van digunakan untuk urusan perniagaan	✓				
(h) Penerimaan wang daripada pelanggan				✓	
(i) Bayaran sewa pejabat					✓

(j)	Ambilan barang niaga untuk kegunaan keluarga			✓		
(k)	Pinjaman kepada pemandu van pejabat	✓				
(l)	Membeli alat tulis pejabat					✓
(m)	Bil elektrik belum bayar		✓			
(n)	Komisen belum terima	✓				
(o)	Pembayaran faedah atas overdraf bank					✓
(p)	Hutang kepada pembekal		✓			
(q)	Pelaburan tambahan oleh pemilik			✓		
(r)	Komputer persendirian dibawa masuk untuk kegunaan pejabat			✓		
(s)	Penerimaan sewa				✓	
(t)	Overdraf bank		✓			

4.	Butir	Belanja Operasi	Belanja Bukan Operasi	Hasil Operasi	Hasil Bukan Operasi
(a)	Penerimaan wang daripada pelanggan			✓	
(b)	Faedah atas pinjaman		✓		
(c)	Belanja memperluaskan kedai		✓		
(d)	Membeli bahan pembungkusan	✓			
(e)	Bayaran membaiki komputer	✓			
(f)	Penerimaan komisen			✓	
(g)	Membeli pelbagai kain batik untuk jualan	✓			
(h)	Menerima tunai kerana jualan van lama				✓

5.		Kedai Perabot Chin	Klinik Pergigian Utama
Hasil	Hasil operasi	• Jualan perabot kepada pelanggan	• Bayaran perkhidmatan untuk mencabut gigi • Bayaran untuk mencuci gigi
	Hasil bukan operasi	• Faedah simpanan tetap • Jualan aset bukan semasa	• Jualan berus gigi • Komisen jualan produk pembersihan gigi

Belanja	Belanja operasi	• Belian perabot • Bayaran gaji pekerja	• Pembelian bahan penampalan gigi • Bayaran gaji pekerja
	Belanja bukan operasi	• Rugi pelupusan aset bukan semasa • Faedah atas pinjaman	• Belanja susut nilai perabot • Faedah atas overdraf bank

[Terima jawapan lain yang munasabah]

6. (a) Catatan kerani akaun adalah betul. Ini adalah kerana perniagaan tersebut adalah perniagaan yang menjual komputer, maka komputer merupakan inventori barang niaga kepada Apex Komputer. Jadi 18 unit komputer baharu tersebut merupakan Aset Semasa. Dua unit komputer yang digunakan dalam urusan harian perniagaan pula tidak digunakan sebagai barang niaga, maka harus dicatatkan sebagai Aset Bukan Semasa perniagaan.
- (b) 2 unit
- (c) Dua unit komputer tersebut harus dicatatkan sebagai Aset Bukan Semasa kerana ia tidak dijual kepada pelanggan tetapi digunakan untuk urusan harian perniagaan.
- (d) Pada akhir tahun 31 Disember 2025, pinjaman dari Bank ABC akan dikategorikan sebagai Liabiliti Semasa kerana pinjaman tersebut harus dijelaskan dalam tempoh kurang daripada 12 bulan.

2.3 Persamaan Perakaunan

7. (a) Aset = Liabiliti + Ekuiti Pemilik
(b) Aset = Liabiliti + Modal + Hasil – Belanja
(c) Aset = Liabiliti + Modal + Untung Bersih

Tarikh	Aset				Liabiliti + Ekuiti Pemilik		
	Kenderaan	Tunai	Inventori	Peralatan	Pinjaman	Modal	Akaun Belum Bayar
2025 Jun 1	RM	RM	RM	RM	RM	RM	RM
		15 000				15 000	
4	8 000	(3 000)			5 000		
8		(2 000)	2 000				
17			(100)			(100)	
20		(500)		500			
28			700				700
	8 000	9 500	2 600	500	5 000	14 900	700
	20 600				20 600		

Aset = RM20 600

Liabiliti = RM5 000 + RM700 = RM5 700

Ekuiti Pemilik = RM14 900

9.	Tarikh	Aset						Liabiliti	Ekuiti Pemilik
		Tunai	Bank	Lengkapan	Van	Inventori	Akaun Belum Terima	Akaun Belum Bayar	Modal
	2025	RM	RM	RM	RM	RM	RM	RM	RM
	Jan. 1	30 000							30 000
	3			4 750				4 750	
	4	(1 700)				1 700			
	7				15 000			15 000	
	15	(20 000)	20 000						
	22		(3 000)					(4 750)	1 750
	25			(180)			180		
	30					2 750		2 750	
	Baki	8 300	17 000	4 570	15 000	4 450	180	17 750	31 750
		49 500						49 500	

10. (a)

Tarikh	Premis	Perabot	Inventori	Akaun Belum Terima	Kenderaan	Tunai	Bank	Akaun Belum Bayar	Belanja Belum Bayar	Pinjaman	Modal	Untung Bersih
2025	RM	RM	RM	RM	RM	RM	RM	RM	RM	RM	RM	RM
Jul. 1	20 000	4 740	3 380	3 550		1 970	(1 780)	1 720	140		30 000	
1					12 000						12 000	
3						(140)			(140)			
4			2 300					2 300				
8			(150)								(150)	
13				(600)				560				(40)
18							(2 000)	(2 250)				250
20				(2 500)			2 500					
24			300	(300)								
26		(540)						400				(140)
29					28 500					30 000		(1 500)
30							(480)					(480)
	20 000	4 200	5 830	150	40 500	1 830	(800)	1 770	0	30 000	41 850	(1 910)

(b)

Syarikat Suraya
Penyata Kedudukan Kewangan pada 31 Julai 2025

	RM		RM
Aset Bukan Semasa		Ekuiti Pemilik	
Premis	20 000	Modal	30 000
Kenderaan	40 500	<i>Tolak:</i> Rugi Bersih	(1 910)
Perabot	4 200		28 090
		<i>Tolak:</i> Ambilan	(150)
			27 940
Aset Semasa		<i>Tambah:</i> Modal Tambahan	12 000
Inventori	5 830		39 940
Akaun Belum Terima	150		
Tunai	1 830	Liabiliti Semasa	
		Akaun Belum Bayar	1 770
		Overdraf Bank	800
		Liabiliti Bukan Semasa	
		Pinjaman	30 000
	72 510		72 510

11. (a)

Syarikat William Berhad
Akaun Perdagangan dan Untung Rugi bagi tahun berakhir 31 Disember 20X0

	RM	RM	RM
Jualan			57 600
<i>Tolak:</i> Pulangan Jualan			(180)
			57 420
<i>Tolak:</i> Kos Jualan:			
Inventori Awal		2 590	
Belian	25 080		
<i>Tolak:</i> Pulangan Belian	(150)		
	24 930		
<i>Campur:</i> Angkutan Masuk	550		
		25 480	
Kos Belian		28 070	
Kos Barang untuk Dijual		(2 870)	
<i>Tolak:</i> Inventori Akhir			(25 200)
Kos Jualan			32 220
Untung Kasar			450
<i>Campur:</i> Hasil: Diskaun Diterima			32 670
<i>Tolak:</i> Belanja			
Gaji		3 150	
Sewa Dibayar		3 200	
Insurans		800	
Belanja Am		2 200	
Diskaun Diberi		450	
			(9 800)
Untung Bersih			22 870

(b)

Syarikat William Berhad
Penyata Kedudukan Kewangan pada 31 Disember 20X0

	RM	RM
Aset Bukan Semasa		
Kenderaan	22 000	
Lekapan	5 000	27 000
Aset Semasa		
Inventori Akhir	2 870	
Akaun Belum Terima	5 680	
Bank	10 350	
Tunai	1 070	
	19 970	
Tolak: Liabiliti Semasa		
Akaun Belum Bayar	(2 340)	
		17 630
		44 630
Ekuiti Pemilik		
Modal		22 920
Campur: Untung Bersih		22 870
		45 790
Tolak: Ambilan		(1 160)
		44 630

(c) Ambilan akan menyebabkan aset dan ekuiti pemilik perniagaan berkurangan.

17.

Kod Item	Nama Akaun
1101	Premis
1102	Kenderaan
1103	Simpanan Tetap
1201	Tunai
1202	Inventori
1203	Akaun Belum Terima
2101	Pinjaman
2102	Akaun Belum Bayar
2103	Gaji Belum Bayar
3001	Modal
4001	Jualan
4002	Sewa Diterima
4003	Komisen Diterima
5001	Belian
5002	Hutang Ragu
5003	Belanja Promosi
5004	Kadar Bayaran
5005	Gaji
6001	Ambilan
6002	Pulangan Belian

[Terima jawapan lain yang munasabah]

8

2.4 Catatan Kontra dan Carta Akaun

12. Catatan Kontra ialah catatan yang mengurangkan baki akaun yang berkaitan dengannya.

13.

		Baki Akaun Belum Terima: RM5 180
		Baki Jualan: RM44 600
		Baki Akaun Premis: RM180 000
		Baki Akaun Modal: RM49 000
		Baki Belian: RM25 850

14. Jika catatan kontra tidak dilakukan, nilai akaun induk akan terlebih nyata.
15. Carta Akaun merupakan satu senarai nama akaun-akaun dalam Lejar Am yang digunakan oleh perniagaan. Carta Akaun disusun mengikut nombor atau huruf abjad mengikut kesesuaian perniagaan untuk tujuan perekodan dalam sistem perekodan berkomputer.
16. (a) Digunakan bagi memudahkan pengeposan urus niaga ke lejar secara konsisten.
 (b) Berfungsi sebagai tapak dalam sistem perakaunan yang digunakan untuk mencatat nama akaun, menambah akaun, menukar nama dan memberi maklumat tambahan kepada akaun.
 (c) Digunakan supaya perisian komputer dapat mengenal pasti akaun.

PRAKTIS SPM

2

KERTAS 1

1. D 2. B 3. D 4. A 5. C 6. D 7. B 8. C 9. A 10. C
 11. C 12. C 13. B 14. D 15. C 16. C 17. A 18. A 19. C 20. D
 21. C 22. B 23. B 24. D 25. C 26. D 27. B 28. D

KERTAS 2

1. Aset berkurang RM1 850, Liabiliti berkurang RM1 850
2. Belanja yang tiada kaitan dengan operasi harian perniagaan. Contoh: faedah pinjaman bank, rugi atas pelupusan aset bukan semasa, rugi atas kecurian atau bencana alam.

3. Tarikh	Aset				Liabiliti	Ekuiti Pemilik		
	Tunai	Alatan Pejabat	Inventori	Akaun Belum Terima	Akaun Belum Bayar	Modal	Untung Bersih	Ambilan
2026	RM	RM	RM	RM	RM	RM	RM	RM
Jun 1	10 000					10 000		
3	(1 800)	1 800						
7			1 300		1 300			
10	(100)						(100)	
15	800		(500)				300	
18			(160)					160
21			(300)	500			200	
24	(400)		400					
29	(800)				(800)			
Jumlah	7 700	1 800	740	500	500	10 000	400	(160)

4. Tarikh	Perabot	Inventori	Akaun Belum Terima	Bank	Modal	Untung Bersih	Akaun Belum Bayar
	RM	RM	RM	RM	RM	RM	RM
Mei 1	7 870	21 260	14 490	25 350	51 270	4 350	13 350
2			4 370	(4 370)			
5		(10 630)		12 250		1 620	
10				(9 520)		630	(10 150)
12		7 350					7 350
15		(350)					(350)
20				2 850		2 850	
24					1 930	(1 930)	
29	(520)				(520)		
	7 350	17 630	18 860	26 560	52 680	7 520	10 200

5. (a)

	Perabot	Inventori	Bank	Tunai	Akaun Belum Terima	Modal	Akaun Belum Bayar	Pinjaman	Untung bersih	Ambilan
	RM	RM	RM	RM	RM	RM	RM	RM	RM	RM
2026 Baki	18 750	45 200	21 340	1 050	22 460	90 000	12 800	6 000		
(i)		3 450					3 450			
(ii)					(280)				(280)	
(iii)			(10 200)				(10 320)		120	
(iv)		(6 300)			13 420				7 120	
(v)				(310)						310
(vi)			(260)						(260)	
(vii)						190			(190)	
(viii)			15 000		(15 000)					
(ix)			(1 500)						(1 500)	
(x)				160					160	
Baki	18 750	42 350	24 380	900	20 600	90 190	5 930	6 000	5 170	310

(b)

Penyata Kedudukan Kewangan pada 30 April 2025

	RM		RM
Aset Bukan Semasa		Ekuiti Pemilik	
Perabot	18 750	Modal	90 190
		<i>Tambah</i> Untung Bersih	5 170
Aset Semasa			95 360
Inventori	42 350	<i>Tolak</i> Ambilan	(310)
Akaun Belum Terima	20 600		95 050
Bank	24 380	Liabiliti Semasa	
Tunai	900	Akaun Belum Bayar	5 930
		Pinjaman	6 000
	<u>106 980</u>		<u>106 980</u>

6. (a)

Aset							Liabiliti + Ekuiti Pemilik				
	Kenderaan	Alatan Pejabat	Perabot	Tunai	Akaun Belum Terima	Inventori	Bank	Akaun Belum Bayar	Sewa Belum Bayar	Pinjaman	Modal
	RM	RM	RM	RM	RM	RM	RM	RM	RM	RM	RM
Baki	12 000	8 500	5 500	2 350	3 650	3 850	2 550	3 680	320	–	29 300
(i)						1 380		1 380			
(ii)							320		(320)		
(iii)					1 450	(1 046)					404
(iv)		3 000								3 000	
(v)			(450)								(450)
(vi)					650		650				
(vii)				(330)							(330)
(viii)						(250)		(250)			
(ix)						(360)					(360)
	12 000	11 500	5 050	2 020	5 750	3 574	3 520	4 810	0	3 000	28 564

(b)

Syarikat Parameswari
Penyata Kedudukan Kewangan pada 31 Mei 20X0

	RM	RM		RM	RM
Aset Bukan Semasa			Ekuiti Pemilik		
Kenderaan	12 000		Modal		28 564
Alatan Pejabat	11 500				
Perabot	5 050		Liabiliti Bukan Semasa		
		28 550	Pinjaman		3 000
Aset Semasa			Liabiliti Semasa		
Tunai	2 020		Bank	3 520	
Akaun Belum Terima	5 750		Akaun Belum Bayar	4 810	8 330
Inventori	3 574				
		11 344			
		39 894			39 894

7.

Akaun Induk	Catatan Kontra
Akaun Aset Bukan Semasa	Susut Nilai Terkumpul Aset Bukan Semasa
Akaun Modal	Ambilan

8.

Jenis Akaun	Cadangan Kod Item
Akaun Premis	1 000/001
Akaun Ambilan	8 000/001